

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Навчально-науковий інститут економіки, управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри економіки та
міжнародних економічних відносин
Протокол №2 від 02.09.2019 р.

Завідувач кафедри

 Ю.Г. Бочарова

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Лисевич С.Г.
доцент кафедри економіки та
міжнародних економічних
відносин, к.е.н.

2019 – 2020 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для спеціальності 051 "Економіка" дЕК-18
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	1
Лекції, годин	34
Практичні / семінарські, годин	20
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	96
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4,15
самостійної роботи студента	7,38
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Мета: вивчення розвитку господарств, країн Європейської цивілізації та впливу економічної думки на економічну політику держав.

Завдання: формування сучасного економічного мислення та світогляду студентів, забезпечення засвоєння ними знань методів історичного аналізу економічних процесів на методологічних засадах цивілізаційної парадигми розвитку суспільства.

Предмет: розвиток економіки в історичному аспекті.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Предмет, метод і задачі курсу
2. Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій
3. Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. — Vст. н.е).
4. Економічний розвиток західноєвропейських країн та економічної думки в середньовіччя
5. Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI — перша половина XVII ст.).
6. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVII — перша половина XIX ст.).

7. Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX — початок XX ст.)
8. Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина XIX — початок XX ст.)
9. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша половина XX ст.).
10. Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.).
11. Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX — початок XXI ст.).
12. Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці
13. Формування засад ринкового господарства в Україні (90-ті роки XX ст.).

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. ЕКОНОМІЧНА ЕВОЛЮЦІЯ СУСПІЛЬСТВА ДО НОВОГО ЧАСУ					
Тема 1. Предмет, метод і задачі курсу	11	2	1	-	8
Тема 2. Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій.	11	2	1	-	8
Тема 3. Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. - Vст. н.е.)	12	2	2	-	8
Тема 4. Економічний розвиток західноєвропейських країн та економічної думки в середньовіччя	12	2	2		8
Тема 5. Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI - перша пол. XVII ст.)	12	4	2		6
Тема 6. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга пол. XVII - перша пол. XIX ст.)	12	4	2		6
Разом за змістовим модулем 1	70	16	10	-	44
Змістовий модуль 2. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК У НОВІТНІЙ ЧАС					
Тема 7. Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга пол. XIX - початок XX ст.)	11	2	1	-	8
Тема 8. Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрями економічної думки в Україні (друга пол. XIX -початок XX ст.)	11	2	1	-	8
Тема 9. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша пол. XXст.)	11	2	1	-	8
Тема 10. Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науко-во-технічної революції (друга пол. XX ст.)	11	2	1	-	8
Тема 11. Світове господарство та основні напрями економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX - початок XXI	11	2	2	-	7

ст.)					
Тема 12. Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці	12	4	2	-	6
Тема 13. Формування засад ринкового господарства в Україні (90-ті роки ХХ ст.)	13	4	2		7
Разом за змістовим модулем 2	80	18	10	-	52
Усього годин	150	34	20	-	96

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет, метод і задачі курсу Семінар запитань та відповідей.	1
2	Тема 2. Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій. Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	1
3	Тема 3. Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. - Vст. н.е.) Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	2
4	Тема 4. Економічний розвиток західноєвропейських країн та економічної думки в середньовіччя Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	2
5	Тема 5. Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI - перша пол. XVII ст.) Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	2
6	Тема 6. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга пол. XVII - перша пол. XIX ст.) Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	2
7	Тема 7. Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга пол. XIX - початок XX ст.) Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	1
8	Тема 8. Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрями економічної думки в Україні (друга пол. XIX - початок XX ст.) Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	1
9	Тема 9. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша пол. XXст.) Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	1
10	Тема 10. Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга пол. XX ст.) Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	1
11	Тема 11. Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX - початок XXI ст.) Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	2
12	Тема 12. Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	2
13	Тема 13. Формування засад ринкового господарства в Україні (90-ті роки XX ст.) Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	2
Всього		20

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної наукової літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Добір статистичної інформації по розвитку господарства.
4. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема семінарських занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. ЕКОНОМІЧНА ЕВОЛЮЦІЯ СУСПІЛЬСТВА ДО НОВОГО ЧАСУ			
Тема 1. Предмет, метод і задачі курсу Семінар запитань та відповідей.	8	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення на семінарському занятті: Історія економіки та економічної думки як міждисциплінарна наука; Предмет історії економіки та економічної думки; Методологія науки ІЕ та ЕД; Функції ІЕ та ЕД; Етапи розвитку ІЕ та ЕД. . Джерело [1-3; 5-7; 8]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Тема 2. Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій. Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	8	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення на семінарському занятті: Етапи розвитку первісного господарства; Неолітична революція; Економіка держав Месопотамії. Економічні погляди народів передньої Азії; Економіка стародавнього Єгипту. Погляди стародавніх єгиптян на організацію господарства. Джерело [1-7; 10-11]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Тема 3. Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. - Vст. н.е.) Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	8	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення на семінарському занятті: Економіка Стародавнього Китаю. Особливості економічної думки та її еволюція; Особливості господарської еволюції Стародавньої Індії. «Архашастра»; Економічний розвиток античних держав; Економіка та економічна думка Стародавньої Греції; Економічний розвиток Стародавнього Риму. Джерело [1-5; 8-9]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Тема 4. Економічний розвиток західноєвропейських країн та економічної думки в середньовіччя Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	8	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення на семінарському занятті: Загальна характеристика феодалізму; Раннє середньовіччя – формування феодальної системи (V – сер. XI ст.); Економічна думка раннього західноєвропейського середньовіччя; Період класичного Середньовіччя (2-га пол. XI ст. – XV ст.); Господарство Київської Русі (IX-XII ст.); Розвиток економічної думки Київської Русі. . Джерело [1-3;7;11]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Тема 5. Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI - перша пол. XVII ст.) Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення на семінарському занятті: Зародження ринкової системи господарювання; Процес первісного нагромадження капіталу; Передумови і наслідки Великих географічних відкриттів; Передумови виникнення меркантилізму, його етапи і роль у розвитку економічної теорії; Український меркантилізм і його практичні можливості. . Джерело [1-7; 9-11]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей

Тема 6. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга пол. XVII - перша пол. XIX ст.) Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення на семінарському занятті: Особливості розвитку Голландії; Промислова революція в Англії; Особливості промислового перевороту у Франції; Промисловий переворот в Німеччині; Створення США, їх економічний розвиток; Господарство українських земель; Економічна теорія фізіократів; Формування і розвиток класичної школи політичної економії; Соціалістичні економічні теорії; Економічні погляди соціалістів-утопістів; Соціалізм П. Прудона. Джерело [1-3;7; 10]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Разом змістовий модуль 1	44		
Змістовий модуль 2. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК У НОВІТНІЙ ЧАС			
Тема 7. Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга пол. XIX - початок XX ст.) Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	8	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення на семінарському занятті: Друга науково-технічна революція та її наслідки; США, Німеччина і Японія як провідні світові країни; Становлення державного соціалізму в СРСР; Історична школа і соціальний напрям в економічній теорії; Економічна теорія К. Маркса; Економічні теорії граничності. Джерело [1-4; 8-11]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Тема 8. Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрями економічної думки в Україні (друга пол. XIX -початок XX ст.) Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	8	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення на семінарському занятті: Розвиток українських земель наприкінці XIX – на початку XX ст.; Соціалістична українська економічна думка (М.Зібер, І. Франко); Теорії граничності у сприйнятті української економічної думки; Наукові новаторства Михайла Туган-Барановського; Засновник економетрії Павло Чомпа. Джерело [1-3; 5-11]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Тема 9. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша пол. XXст.) Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	8	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення на семінарському занятті: Перша світова війна: її причини і економічні наслідки; Ліберально-реформістська модель регульованого капіталізму США; Післявоєнна економіка Франції; Антикризова політика Великої Британії; Тоталітарна модель регульованого капіталізму; Світова економічна криза 1929-1933 рр.; Соціально-інституціональний напрямок економічної думки; Теорії ринку з недосконалою конкуренцією; Кейнсіанство. Джерело [1-3;7; 10]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Тема 10. Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під	8	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення на семінарському занятті: Економіка провідних країн у роки Другої світової війни; План Маршала: мета і заходи; Передумови і наслідки прискороного розвитку Німеччини і Японії після Другої світової війни; Економічна політика Франції у повоєнні роки; “Рейганоміка” та її результати; Науково-технічна революція у другій половині XX ст Джерело [1-4;7;11].	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей

впливом науко-во-технічної революції (друга пол. XX ст.) Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.		2. Самотестування.	
Тема 11. Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX - початок XXI ст.) Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення на семінарському занятті: Динаміка і структурні зсуви світового господарського розвитку другої половини XX- початку XXI ст.; Неолібералізм. Фрайбургська, чикагська і лондонська школи неолібералізму; Монетаризм. Монетарна концепція М.Фрідмена; Лондонська школа неолібералізму; Неокласичний синтез. . Джерело [1-5;7;9]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Тема 12. Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення на семінарському занятті: Вибір економічної стратегії розвитку СРСР у період 40-50-х років; Господарські реформи Н.С.Хрущева в Україні; Реформи в 1965-80 роках в промисловості, сільському господарстві, їх результативність . Джерело [1-3;7-8]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Тема 13. Формування засад ринкового господарства в Україні (90-ті роки XX ст.) Семінар запитань та відповідей. Тестовий контроль знань.	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення на семінарському занятті: Проблеми соціально-економічного реформування української економіки в перші роки незалежності; Економічне становище української держави в другій половині 90-х років; «Реформи заради добробуту»; Розвиток економічної думки в 90-ті роки XX ст., економічні школи та економічні концепції. . Джерело [1-6;7;11]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Разом змістовий модуль 2	52		
Разом	96		

7. Матриця зв'язку між дисципліною/ змістовим модулем, результатами навчання та компетентностями

Результати навчання	Компетентності											
	Загальні					Предметно-спеціальні						
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6	
1. Знання господарства первісного суспільства та його еволюції на етапі ранніх цивілізацій							+					
2. Знання особливостей господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій								+				
3. Знання особливостей економіки індустріальних цивілізацій							+					
4. Розуміння особливостей сучасної цивілізації та трансформаційних процесів в країнах світу							+					
5. Розуміння ринкових перетворень в Україні												
6. Уміння розглядати розвиток економіки в історичному процесі								+				
7. Уміння оцінювати розвиток економіки з соціальним становищем населення							+					
8. Здатність робити прогностичну оцінку перспективного розвитку світової економіки									+			
9. Здатність оцінювати перспективи розвитку економіки України								+				

8. Методи викладання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення

екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведені підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання	Обговорення теоретичних питань теми	Індиві- дуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1	1	-	-	1	2	4
Тема 2	1	-	-	1	2	4
Тема 3	1	-	-	1	1	3
Тема 4	1	-	-	1	2	4
Тема 5	2	-	-	1	1	3
Тема 6	2	-	-	2	2	5
Разом змістовий модуль 1	8	-	-	7	10	25
Змістовий модуль 2						
Тема 6	1	-	-	1	1	3
Тема 7	1	-	-	1	1	3
Тема 8	1	-	-	1	1	3
Тема 9	1	-	-	1	1	3
Тема 10	0,5	-	-	1	1	2,5
Тема 11	1	-	-	1	1	3
Тема 12	1	-	-	1	2	4
Тема 13	0,5	-	-	1	2	3,5
Разом змістовий модуль 2	7	-	-	8	10	25
Разом						50

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Фоміна О.О., Зиза О.О. Історія економіки та економічної думки. Курс лекцій. - ДонНУЕТ, Кривий Ріг. - 2017, - 100 с.
2. Юхименко П. І. Історія економіки та економічної думки : підручник / П. І. Юхименко, П. М. Леоненко. – К. : Знання, 2011. – 646 с.
3. Овечкіна О. А. Історія економіки та економічної думки : навчальний посібник / О. А. Овечкіна, І. М. Бугайова, К. В. Іванова. – Луганськ, 2009. – 344
4. Лановик Б. Д. Економічна історія України і світу : підручник / Б. Д. Лановик, З. М. Матисякевич, Р. М. Матейко. – К. : Вікар, 2002. – 477 с.
5. Історія економічних вчень : навчальний посібник / В. В. Кириленко, О. М. Стрішенець, М. М. Фаріон та ін. – Тернопіль : Економічна думка, 2008. – 525 с.
6. Історія економіки та економічної думки : навчальний посібник / С. В. Степаненко, С. Н. Антонюк, В. М. Фещенко, Н. О. Тимочко. – К., 2010. – 743 с.
7. Історія економіки та економічної думки : навчальний посібник / Г. М. Грігорян, О. О. Губарев, Т. Є. Калашник та ін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 314 с.

Допоміжна

8. Агапова И. И. История экономических учений : учебное пособие / И. И. Агапова. – М. : Экономист, 2007. – 285 с.
9. Економічна історія : навчальний посібник / Т. В. Ус, Т. Є. Калашник, І. Ф. Лісна та ін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 244 с.
10. Економічна історія України : історико-економічні дослідження : в 2 томах / В. М. Литвин. – К., 2011. Том 1. – 695 с. Том 2. – 607 с.
11. Історія економіки та економічної думки: від ранніх цивілізацій до початку ХХ ст. : навчальний посібник / В. В. Козюк, Л. А. Родіонова, В. В. Кириленко та ін. – К. : Знання, 2011. – 566 с.

12. Історія економіки та економічної думки: ХХ – початок ХХІ ст. : навчальний посібник / В. В. Козюк, Л. А. Родіонова, Т. І. Вергелес та ін. – К. : Знання, 2011. –582 с.

Інформаційні ресурси

13. Законодавчі та нормативні акти України. – Режим доступу : www.uazakon.com.
14. Офіційний сайт Кабінету міністрів України. – Режим доступу : www.kmu.gov.ua.
15. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.